

13. 2. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ministři často jednají až do noci, experti varují před následky

Je hluboká noc, zvony pražských kostelů odbíjejí půlnoc, odjíždějí poslední soupravy metra. Zatímco většina obyvatel metropole už spí nebo se baví v nočních podnicích, ministři tou dobou schvalují návrhy zákonů, rozhodují o strategických zakázkách, miliardových smlouvách a obsazení klíčových funkcí. Takový je obrázek středečních zasedání vlády v týdnech, kdy zasedá Poslanecká sněmovna.

Ministři se do Strakovy akademie sjíždějí až večer po celodenním zasedání sněmovny a končí pozdě v noci, následující den je od rána čeká nanovo kolotoč jednání. Odborníci přitom upozorňují, že neúměrné prodlužování pracovní doby vede k poklesu výkonnosti a kvality práce, roste i riziko vzniku konfliktů.

V minulosti se taková situace řešila tím, že se schůze vlády v době jednání poslanců konaly v pondělí. Premiér Vladimír Špidla (ČSSD) ale loni tuto praxi změnil a rozhodl, že zasedacím dnem bude vždy středa, bez ohledu na čas. Pondělky mají ministři věnovat výjezdům do svých volebních obvodů a setkání s občany.

Ne všichni ministři přijali toto rozhodnutí s nadšením, ale nezbyvá jim než jej respektovat. Radost z noční šichty nemají ani zaměstnanci Úřadu vlády, kteří zajišťují politikům nezbytný servis - úředníci z tiskového odboru a z odboru vládní agendy, lidé připravující pro ministry občerstvení či lékařka a zdravotní sestra, které jsou v pohotovosti při každém zasedání kabinetu. S výjimkou vedoucích odborů si tuto práci mohou zapsat jako přesčasové hodiny a pak si je vybrat jako náhradní volno.

Nechápavě kroutí hlavou i novináři - tisková konference, svolaná na 22:00, má často i několikahodinové zpoždění, takže do konce vydrží čekat na vládní rozhodnutí jen hrstka zpravodajů. Tištěná média mají smůlu, pozdě v noci už se do novin nic nedostane. I když se tisková konference koná včas, o rozhodnutí ministrů se následující den dozvědí maximálně čtenáři z Prahy. Takže například při zasedání vlády tento týden ministr financí Bohuslav Sobotka (ČSSD) informoval o výsledcích zasedání jen zástupce veřejnoprávní televize, rozhlasu a agentury.

Vicepremiér a ministr zahraničí Cyril Svoboda (KDU-ČSL) připouští, že mu více vyhovují denní jednání. Soudí ale, že ministři jsou schopni po celodenní práci na svých úřadech a ve sněmovně soustředit se ještě pozdě v noci. "Já bych tedy preferoval pondělky, nejsem noční pták. To je také důvod, proč nejsem dobrý v kartách," řekl šéf české diplomacie ČTK. Při poslední schůzi vlády skoro nevěděl, jestli je den nebo noc, vrátil se totiž z několikadenní cesty po Asii a Tichomoří. "Byla to obrovská změna teplot a posun času. Ale témata byla zajímavá, diskuse velmi živá. Soustředit se dokážu," poznamenal Svoboda.

Ministr práce a sociálních věcí Zdeněk Škromach (ČSSD) uvedl, že na ministry se nevztahuje zákoník práce, a tak není problém, aby pracovali do noci. "Až tak mi nevadí jednat do pozdních nočních hodin, jako mi spíš vadí ranní vstávání," řekl ministr. Přivítal ale, že může pondělí věnovat setkání s voliči.

Ministryně zdravotnictví Marie Součková (ČSSD) míní, že končit zasedání vlády nad ránem není moc příjemné ani rozumné z hlediska únavy organismu. "Je to rozhodnutí pana premiéra, které musím respektovat," krčí bezradně rameny. "Doufám, že to nebude často," dodala Součková, původní profesí lékařka.

Podle odborníků se výkonnost člověka v různou dobu mění. Prvních 90 minut potřebuje na zapracování, poté výkon stoupá a po dalších zhruba 90 minutách dosahuje maxima. Následuje pokles, opět mírné zlepšení aktivity a nakonec její prudké snížení. "Už jen tento cyklus ukazuje, že výkonnost jde dolů. Když neúměrně prodlužujeme směnu, výkon klesá prokazatelně," řekla dnes ČTK Lenka Svobodová z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce.

Neúměrné prodlužování a přesouvání pracovní doby například do nočních hodin vede podle specialistů nejen k poklesu výkonnosti. Výrazně se snižuje také pozornost, bdělost a kvalita práce. Narůstá navíc riziko pracovních úrazů, neshod a mezilidských konfliktů, dodala Svobodová. Pokud navíc lidé pracují s daty, může se objevit takzvané informační přetížení. Člověk není schopen údaje přijímat a zpracovávat, operativní a dlouhodobá paměť mu neslouží a vážne i rozhodování.

Zatím se ale zdá, že premiér Špidla své rozhodnutí nezmění.